

[Per Federspiel.]

til den rent traktatmæssige sikkerhedsalliance, det vil sige uden deltagelse i de fælles forsvarsmæssige foranstaltninger. Derfor må det set ud fra et europæisk fællesskabs synspunkt se sådan ud, at der ikke skulle være nogen nævneværdig politisk forskel mellem det franske medlemskab og et svensk medlemskab — et forhold, som hr. Ivar Nørgaard også pegede på.

Nu er det nævnt, at de nordiske lande udadtil vil kunne optræde med større vægt, når de står samlet. Jeg er enig i, at de vil kunne optræde enklere, hvis man har en enkelt talsmand, hvis man på forhånd er enig om sine standpunkter, men jeg tror, at man må se denne styrke med et vist forbehold. Det er anført ved mange lejligheder som et argument for nordisk fællesoptræden, at vi havde visse resultater at opvise under forhandlingerne under Kennedyrunden over for fællesmarkedet, og det er ubestrideligt rigtigt, selv om fællesmarkedets ministre senere udvandede resultaterne ganske væsentligt. Men det er til gengæld også det eneste eksempel, der hidtil har kunnet opvises.

Ser man derfor et nordisk fællesskab som en murbrækker over for EEC — og det var jo statsministrenes sigte på Frederiksberg rådhus — så er det vanskeligt at se, hvordan et nordisk fællesskab selv med den styrke, at det er mere fuldstændigt i den forstand, at det omfatter hele økonomien og ikke som EFTA kun industriproduktionen, skulle kunne optræde over for EEC med større styrke end EFTA, der jo var tænkt, i hvert fald fra nogle af de deltagende landes side, netop som en murbrækker eller brobygger, som det hed dengang, over for EEC. Det blev blankt afvist; EFTAs samlede styrke gjorde ikke det ringeste indtryk på EEC, der ganske naturligt sagde: enten medlemskab eller en eller anden form for aftale.

Jeg tror, det løb mange koldt ned ad ryggen i søndags, da man i TV hørte den svenske statsminister betegne et samlet Norden som en stormagt. Det er vel et af den slags lyriske udbrud, der falder naturligt i en TV-høring, men jeg kan vanskeligt tænke mig, at de nordiske lande kunne gøre indtryk ved andet end deres indre styrke, ved andet end dette, at de fik bragt deres økonomi i orden, fik bragt deres samarbejde

i en sådan stand, at de virkelig kunne udnytte et noget større markeds fordele. Det er dér, de nordiske landes styrke ligger.

Da jeg hørte dette i TV, kom jeg til at forestille mig Rhinegnene, centret i EEC, der jo bærer synlige præg af Sveriges sidste stormagtsperiode med nedbrændte borger og ruinerede byer. Jeg tror ikke, det er den slags ting, hr. Erlander tænkte på, men jeg tror, vi skal være forsigtige her fra Nordens side med at begynde at tale om Norden som en stormagt eller at nære stormagtsdrømme. Jeg tror, det passer os bedst at blive ved jorden.

Så er spørgsmålet, hvilke muligheder et nordisk fællesskab vil have for at indtræde i et forenet Europa. Man kunne have ventet, og det er jo også sket, at de lande, som i sin tid stod uden for EEC — og vi må ikke glemme, at vi afviste oprindeligt tanken om et egentligt europæisk fællesskab — kunne have koncentreret sig om andre løsninger. Men her viser udviklingen, de ubønhørlige kendsgerninger, at der er, så vidt 300 mill. mennesker i Europa i dag kan se, ingen anden løsning end den vej, de seks lande har vist. Politisk er udviklingen gået så vidt, at man ikke kan omgøre dette. Der er altså ingen anden mulighed end at arbejde fra de europæiske landes side på en udvidelse af EECs system.

Nu har den franske statschef to gange svaret nej til en udvidelse af Fællesskabet, og det er ikke uinteressant, at man hverken uden for de seks landes kreds eller inden for de seks landes kreds vil tage dette nej som endeligt. Jeg tror, at denne halsstarrighed fra det øvrige Europas side er velbegrundet. Den franske regering har ikke på noget tidspunkt erklæret, at de seks landes sammenlutning måtte forblive et lukket forbund, en klub, som ikke kunne optage andre medlemmer. Man har anvendt vekslende begrundelser for at nægte udvidelse, men bag disse begrundelser har der ved enhver lejlighed ligget noget konkret og aktuelt. Jeg skal ikke gå ind på alle disse begrundelser. Det, der mest har nærmet sig noget vedvarende, har vel været general de Gaulles sidste begrundelse i 1967, nemlig at en optagelse af Storbritannien og de andre ansøgerlande ville medføre en ændring i Fællesskabernes karakter, en iagttagelse, som vi ikke vil kunne bestride.